

**РІВНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Рівненського обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

30.06.2026 № 197-од

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної
середньої освіти, які забезпечують викладання зарубіжної літератури,
інтегрованого мовно-літературного курсу та інтегрованого курсу
літератур**

**«ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ/ІНТЕГРОВАНИХ
КУРСІВ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ГАЛУЗІ»**

Розробник: Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (Паніна Л.А., кандидат історичних наук, доцент кафедри методики викладання і змісту освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти).

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників щодо викладання предметів/інтегрованих курсів мовно-літературної галузі.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН від 12.10.2022 № 904)

Термін дії програми: з 30.06.2026 до 30.06.2031 року.

Рецензенти:

Мар'яна СОЛОВЕЙ, ст. викладач методики викладання і змісту освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Лілія ОВДІЙЧУК, завідувач кафедри української мови та літератури Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, кандидат педагогічних наук, доцент.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Актуальність програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) зумовлена сучасними пріоритетами державної освітньої політики, процесами реформування загальної середньої освіти та впровадженням Концепції «Нова українська школа», орієнтованої на компетентнісну модель навчання. Реалізація цих пріоритетів потребує безперервного професійного розвитку педагогів, удосконалення їхньої предметно-методичної майстерності, опанування сучасних освітніх технологій і методик навчання, спрямованих на формування ключових компетентностей та наскрізних умінь здобувачів освіти відповідно до вимог Державного стандарту базової та профільної середньої освіти.

Запровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти (далі – ДСБСО) актуалізує потребу в оновленні підходів до викладання зарубіжної літератури, інтегрованого мовно-літературного курсу та інтегрованого курсу літератур, зокрема щодо реалізації компетентнісного, діяльнісного й особистісно орієнтованого підходів, інтеграції змісту навчання, використання сучасних цифрових ресурсів, організації формувального оцінювання, розвитку читацької, мовленнєвої та міжкультурної компетентностей учнів, а також створення безпечного, інклюзивного й мотивувального освітнього середовища.

Практика функціонування ЗЗСО засвідчує потребу в системному вдосконаленні професійних компетентностей педагогічних працівників, розвитку їхньої цифрової, комунікативної, оцінювально-аналітичної та предметно-методичної компетентностей, необхідних для ефективної реалізації вимог Державного стандарту базової середньої освіти та забезпечення якості освітнього процесу.

Програма є актуальною у зв'язку зі зростанням вимог до професійної діяльності педагогічних працівників, необхідністю впровадження інноваційних методик навчання, використання цифрових інструментів, організації сучасного освітнього середовища та забезпечення високої якості викладання зарубіжної літератури, інтегрованого мовно-літературного курсу та інтегрованого курсу літератур.

Отже, реалізація програми спрямована на професійний розвиток педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти як агентів змін, здатних ефективно реалізовувати компетентнісний підхід, упроваджувати сучасні педагогічні та цифрові технології, забезпечувати якісне викладання зарубіжної літератури, інтегрованого мовно-літературного курсу та інтегрованого курсу літератур відповідно до сучасних викликів, нормативних вимог і стратегічних пріоритетів розвитку загальної середньої освіти в Україні.

Цільова група: педагогічні працівники закладів освіти, які забезпечують викладання зарубіжної літератури, інтегрованого мовно-

літературного курсу та інтегрованого курсу літератур.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: реалізація програми підвищення кваліфікації ґрунтується на компетентнісному, діяльнісному, особистісно орієнтованому, інтегративному, середовищному, проектному та STEM орієнтованому підходах з урахуванням особливостей мовно-літературної освітньої галузі та сучасних вимог НУШ. Зміст програми має практичну спрямованість і орієнтований на розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників, необхідних для організації сучасного освітнього процесу на рівні циклу базового предметного навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очна, очна (з використанням технологій дистанційного навчання).

Мета підвищення кваліфікації: формування та розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників ЗЗСО, які забезпечують викладання зарубіжної літератури, інтегрованого мовно-літературного курсу та інтегрованого курсу літератур, удосконалення їхньої предметно-методичної, цифрової та інноваційної компетентностей щодо впровадження сучасних підходів, технологій і методик навчання, реалізації компетентнісного підходу та вимог ДСБСО в умовах Концепції «Нова українська школа».

Завдання підвищення кваліфікації:

забезпечувати здобуття освіти державною мовою відповідно до вимог стандартів Нової української ш

проєктувати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів здобувачів освіти;

розвивати мовно-комунікативні компетентності здобувачів освіти;
оптимізувати застосування сучасних методик, технологій та інструментів

навчання, виховання і розвитку;

формувати ключові компетентності та універсальні уміння здобувачів освіти;

стимулювати мотивацію учнів і організовувати їхню пізнавальну діяльність;

координувати різні види та форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти;

оцінювати результати навчання учнів та використовувати їх для підвищення ефективності освітнього процесу.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225: мовно-комунікативна компетентність (А1), предметно-методична компетентність (А2), інформаційно-цифрова компетентність (А3), здатність до навчання впродовж життя (Д1).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі оволодіють **знаннями, уміннями, навчичками** щодо:

- забезпечення навчання здобувачів освіти державною мовою;
- формування мовно-комунікативних умінь і навичок;
- моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання;
- формування ключових компетентностей і наскрізних умінь;
- застосування сучасних методик і технологій навчання, виховання та розвитку;
- формування навчальної мотивації та організації пізнавальної діяльності;
- організації різних видів і форм навчальної та пізнавальної діяльності;
- оцінювання та аналізу результатів навчання здобувачів освіти.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Оцінювання результатів навчання в межах програми підвищення кваліфікації здійснюється з метою визначення рівня сформованості професійних компетентностей слухачів. Підтвердження результатів навчання відбувається за умови проходження слухачем від 70% до 100% обсягу програми, що передбачає виконання всіх обов'язкових навчальних завдань та активну участь в офлайн та/або онлайн заняттях. Для оцінювання результатів навчання використовуються такі інструменти: тестові завдання для перевірки теоретичних знань за темами модулів програми; практичні завдання, що передбачають розроблення фрагментів уроків, дидактичних матеріалів та/або освітніх продуктів із застосуванням сучасних технологій та методик навчання.

Підсумковий рівень навчальних досягнень слухачів визначається за такими критеріями: виконання тестових завдань із результатом від 70% до 100% правильних відповідей; актуальність, інноваційність, практична цінність та методична обґрунтованість виконаних практичних завдань, кейсів і мініпроектів; рівень рефлексивності та професійної активності, що проявляється у здатності до самооцінювання, усвідомленні власного професійного зростання та готовності до впровадження змін у професійну діяльність.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: свідоцтво (сертифікат) про підвищення кваліфікації відповідно до встановленого зразка обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС.

Вартість програми: узгоджується додатково (враховуючи кількість слухачів).

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників, які викладають зарубіжну літературу, інтегрований мовно-літературний курс та інтегрований курс літератур, відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та Концепції «Нова українська школа».

Особливістю практичних занять є виконання практичних вправ, аналіз професійних кейсів, методичне проєктування та моделювання педагогічних ситуацій. Учасники опрацьовують вимоги Державного стандарту базової середньої освіти, розробляють фрагменти календарно-тематичного планування, проєктують компетентнісно орієнтовані навчальні заняття, добирають ефективні методи, форми й технології навчання відповідно до сучасних підходів літературної освіти.

Самостійна робота передбачає індивідуальне виконання аналітико-проєктувальних завдань, розроблення навчально-методичних матеріалів, добір ефективних педагогічних технологій і методик навчання, аналіз сучасних підходів до викладання літератури, а також підготовку матеріалів для професійного портфоліо педагога.

Підсумкові заходи передбачають складання підсумкового тесту з метою перевірки рівня засвоєння змісту програми та набуття практичних умінь щодо їх застосування на практиці.

Зміст програми складається з 2 модулів та взаємопов'язаних тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту програми, складає 30 год. З них: 8 год. – лекційні заняття, 16 год. – практична робота, 2 год. – самостійна робота, 4 год. – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти					
Тема 1.1. Нормативно-правове забезпечення			2		2

освітнього процесу закладів загальної середньої освіти					
Тема 1.2. Формування безпечного освітнього середовища в умовах війни	2				2
Тема 1.3. Сучасні стандарти атестації педагогічних працівників як визначального складника професійного розвитку	2				2
Тема 1.4. Компетентнісний підхід у системі професійного розвитку педагогічних працівників: можливості та перспективи		2			2
Разом за модулем	4	2	2		8
МОДУЛЬ 2. Організація освітнього процесу та методика навчання зарубіжної літератури, інтегрованого мовно-літературного курсу та інтегрованого курсу літератур					
Тема 2.1. Структура і планування сучасного уроку	2	2			4
Тема 2.2. Рефлексія як складова сучасного уроку: прийоми та методи рефлексії		2			2
Тема 2.3. Мотивація учнів у сучасному освітньому середовищі: виклики та можливості		2			2
Тема 2.4. Аналіз та інтерпретація художнього тексту (методологічний практикум)		2			2
Тема 2.5. Практичні аспекти розвитку критичного мислення на уроках зарубіжної літератури та інтегрованого курсу літератур		2			2
Тема 2.6. Можливості для саморозвитку педагогічних працівників	2				2
Тема 2.7. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках української літератури		2			2
Тема 2.8. Читацькоцентрична парадигма вивчення літератури в НУШ		2			2
Разом за модулем	4	14	2		18

Підсумкові заходи				4	4
Усього	8	16	2	4	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Нормативно-правове забезпечення реформи загальної середньої освіти

Тема 1.1. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу закладів загальної середньої освіти

Нормативно-правові основи реалізації реформи загальної середньої освіти. Мета повної загальної середньої освіти. Державні стандарти повної загальної середньої освіти. Ціннісні орієнтири базової середньої, профільної середньої освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання. Ключові компетентності. Наскрізні вміння. Загальні та конкретні результати навчання учнів. «Освіта для життя» – комплексна політика системного оновлення змісту шкільної освіти, перезавантаження реформи Нової української школи. Дорожня карта реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025–2030 роки: практичні орієнтири для вчительства.

Типова освітня програма як інструмент формування сучасного освітнього середовища в закладі загальної середньої освіти. Типовий навчальний план. Автономія закладу освіти в організації освітнього процесу. Освітня програма закладу освіти: порядок укладання, погодження та затвердження. Структура освітньої програми закладу освіти. Розроблення навчальної програми на основі модельної навчальної програми. Календарно-тематичне планування. Академічна свобода вчителя в реалізації змісту освіти.

Тема 1.2. Формування безпечного освітнього середовища в умовах війни

Створення безпечного освітнього середовища як одне із першочергових завдань закладу освіти, що має реалізувати право на безпечні та нешкідливі умови навчання під час війни. Законодавче та нормативно правове забезпечення організації безпечного середовища в закладах освіти. Концепція НУШ та положення Конвенції про права дитини стосовно створення безпечного і дружнього до дитини освітнього середовища та наявність чітких процедур реагування/поведінки працівників закладу освіти та відпрацювання правил з учнями.

Безпечний фізичний простір та заходи з адаптації будівлі і приміщень закладу освіти для забезпечення можливості користуватись ними усім учасникам освітнього процесу. Заклад освіти як навчальний ресурс і простір розвитку й співпраці. Принципи функціонування безпечного освітнього середовища в умовах війни, обладнання укриття та чіткі інструкції його використання: безпечне місце + безпечний дорослий = дитина у безпеці.

Інструменти та засоби навчання поведінки дітей і створення умов для психологічної їх захищеності: навчання емпатії та сприйняття інакшості, обговорення суперечливих питань, надання першої психологічної допомоги, ігрові техніки, відео матеріали. Безперервний процес реагування на нові виклики життя та підвищення кваліфікації педагога з питань особливостей роботи з дітьми ВПО.

Тема 1.3. Сучасні стандарти атестації педагогічних працівників як визначального складника професійного розвитку

Сучасні виклики та вимоги до професійного розвитку педагогічних працівників (професійні стандарти, базові компетентності). Підвищення кваліфікації у системі професійної підготовки педагогічних кадрів. Упровадження та реалізація державної політики «Гроші ходять за вчителем» – нової моделі фінансування професійного розвитку педагогів.

Підготовка та проведення атестації педагогічних працівників: нормативний та науково-методичний аспекти. Умови та порядок присвоєння кваліфікаційних категорій і педагогічних звань. Реалізація рішень атестаційних комісій.

Значення атестації для професійного розвитку педагогічних працівників.

Тема 1.4. Компетентнісний підхід у системі професійного розвитку педагогічних працівників: можливості та перспективи

Компетентнісний підхід як основа професійного розвитку педагогічних працівників, підвищення їхньої професійної мобільності, здатності до адаптації в умовах освітніх змін та готовності до впровадження нових стандартів у професійній діяльності.

Теоретичні та практичні аспекти реалізації компетентнісного підходу в системі професійного розвитку педагогічних працівників закладів освіти в умовах Нової української школи. Сучасні тенденції щодо формування готовності педагогічних працівників до безперервного професійного розвитку, самоосвіти, рефлексії власної професійної діяльності, визначення індивідуальних професійних потреб і побудови персональної траєкторії професійного зростання.

Сучасні підходи до розвитку професійних компетентностей педагогічних працівників, можливості формальної, неформальної та інформальної освіти, інноваційні форми й технології професійного навчання.

Особливості організації та проходження підвищення кваліфікації педагогічних працівників на цифровій платформі «Вектор», можливості вибору програм підвищення кваліфікації, форм і напрямів професійного розвитку відповідно до індивідуальних професійних потреб.

Розвиток здатності педагогічних працівників застосовувати набуті знання та компетентності для вдосконалення освітнього та управлінського

процесів, упровадження сучасних педагогічних технологій навчання й виховання, цифрових інструментів та інноваційних освітніх практик.

МОДУЛЬ 2. Організація освітнього процесу та методика навчання зарубіжної літератури, інтегрованого мовно-літературного курсу та інтегрованого курсу літератур

Тема 2.1. Структура і планування сучасного уроку

Нормативно-правові основи сучасного уроку в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти. Компетентнісна освіта на предметному та міжпредметному рівнях засвоєння особистістю конкретних навчальних результатів. Сучасні педагогічні технології. Формування ключових компетентностей засобами міжпредметного і предметного змісту. Наскрізні уміння. Науково-методичні засади сучасного уроку. Особливості сучасного компетентнісного уроку. Типи сучасних уроків. Етапи (модулі) конструювання вчителем уроку з точки зору компетентнісного підходу. Мотивація та рефлексія як умови успішної діяльності учнів. Організація успішної взаємодії та командної роботи на уроці засобами інтерактивних вправ. Підбір педагогічно доцільних методичних прийомів освітньої діяльності відповідно до специфіки навчального предмета.

Оцінювання рівня навчальних досягнень учнів – одна з найважливіших складових сучасного уроку. Критерії та стандарти оцінювання. Алгоритм аналізу та самоаналізу уроку.

Моделювання освітньої діяльності вчителя та учня. Конкретно сформульовані цілі як очікувані результати сформованості компетентностей. Проектування освітньої діяльності здобувачів освіти, створення освітніх та громадянсько значущих проєктів в освітньому процесі. Створення технологічного паспорту проєкту.

Створення сучасної моделі уроку. Поняття технологічної карти уроку. Конструювання технологічної карти вчителя та учня. Основні компоненти технологічної карти уроку. Використання методів, технік, прийомів, інструментів на кожному етапі уроку.

Тема 2.2. Рефлексія як складова сучасного уроку: прийоми та методи рефлексії

Рефлексія та її місце в сучасній педагогіці. Рефлексія як складова успіху сучасного уроку в Новій українській школі. Методика проведення рефлексії, її використання на різних етапах уроку. Класифікація педагогічної рефлексії: за змістом, формою діяльності та функцією. Види рефлексії за функціональним змістом. Рефлексія настрою та емоційного стану як вид рефлексії для створення позитивного настрою, емоційного контакту та перевірки емоційного стану учнів. Рефлексія діяльності як можливість осмислення способів та прийомів роботи з навчальним матеріалом. Рефлексія

змісту навчального матеріалу як можливість виявлення рівня усвідомлення змісту вивченого. Вправи, прийоми роботи та ресурсні матеріали для проведення різних видів рефлексії. Етапи формування рефлексивних навичок учнів. Рефлексія як спільна діяльність учителя та учнів для забезпечення якості та ефективності освітнього процесу.

Тема 2.3. Мотивація учнів у сучасному освітньому середовищі: виклики та можливості

Мотивація як фактор впливу на ефективність навчання, успішність освітнього процесу. Фактори формування позитивної стійкої мотивації учнів до вивчення літератури. Мотивація як педагогічна категорія. Структура мотивації. Поняття «мотив» та «мотивація». Типи мотивації: внутрішня та зовнішня. Поняття «стимулу» та «потреби». Мотивація 2.0: злет і падіння. Особистісний та ситуаційний чинник.

Види мотивів навчання та стимулів навчання. Демотивація та її причини. Модель поведінки вчителя на уроці при досягненні позитивної мотивації в учнів. Мотиваційна поведінка. Мотивований учень. Причини пасивності учнів. Використання інноваційних технологій як фактору підвищення функції мотивації навчання. Рекомендації щодо створення мотиваційних моментів уроку. Мотиваційні вправи.

Тема 2.4. Аналіз та інтерпретація художнього тексту (методологічний практикум)

Аналіз та інтерпретація художнього твору: спільне та відмінне. Визначення сутності поняття «інтерпретація». Усвідомлення учнями світу художнього твору (персонаж та його цінності; свідомість і самосвідомість персонажа; персонаж і письменник; час і простір у творі; сюжет, художнє мовлення, стилістика). Сучасна медійна інтерпретація постаті письменника та художнього твору. Цілісний і вибірковий аналіз: переваги й недоліки. Аналіз й інтерпретація тексту. Основні відмінності академічного й шкільного аналізу.

Взаємодія здобувачів освіти з іншими особами в усній формі, їх сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях; аналіз, інтерпретація, критична оцінка текстів різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстів класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах.

Тема 2.5. Практичні аспекти розвитку критичного мислення на уроках зарубіжної літератури та інтегрованого курсу літератур

Критичне мислення як науковий підхід до розв'язування проблем. Властивості критичного мислення. Оцінювання – ключова процедура критичного мислення. Роль критичного мислення в аналізі й творчому конструюванні суджень. Закриті, відкриті та проблемні запитання.

Педагогічні орієнтири розвитку критичного мислення здобувачів освіти при вивченні літератур: висловлювання власних думок, усні та письмові види мовленнєвої діяльності. Система вправ для формування мовної особистості засобами технології розвитку критичного мислення.

Стратегії розвитку критичного мислення у структурі уроків: асоціативній куц, сенкан, есе, дискусія, кероване читання, ПРЕС, мозаїка, метаплан, казка навиворіт, конструювання загадок, фантастичні гіпотези, письмо в малюнках, сторітеллінг та ін. Конструктор уроку з використанням методики розвитку критичного мислення.

Тема 2.6. Можливості для саморозвитку педагогічних працівників

Сутність і значення професійного та особистісного саморозвитку вчителя зарубіжної літератури в сучасних умовах. Практичні можливості для постійного професійного вдосконалення: післядипломна освіта, самоосвіта, участь у професійних та літературних спільнотах, культурних і творчих проєктах, нетворкінг та обмін досвідом з колегами, ознайомлення із сучасними літературними тенденціями, опанування цифрових інструментів, інтерактивних методик та можливостей штучного інтелекту.

Баланс між професійним розвитком, відпочинком і турботою про себе. Профілактика емоційного вигорання через регулярні паузи, творчі практики, фізичне та емоційне відновлення. Пріоритетизація власного ресурсу як важливої умови ефективної педагогічної діяльності.

Читання, відвідування театрів, музеїв, виставок, культурних заходів та подорожі як джерело особистісного і професійного зростання. Знайомство з культурою різних країн, літературними локаціями та мистецькими подіями як спосіб розширення світогляду та пошуку нових ідей для уроків. Інтеграція культурного й особистого досвіду педагога у створення яскравого, емоційного та змістовного освітнього контенту.

Тема 2.7. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках української літератури

Форми роботи для розвитку творчих здібностей на уроках української та зарубіжної літератури. Види творчих вправ. Есе як вид роботи з розвитку критичного мислення та творчих здібностей учнів. Визначальні риси. Сіль. Вільна композиція, авторська позиція. Риси, які визначають специфіку жанру есе. Актуальність жанру есе. Унікальність. Створення есе – формування сучасної компетентної особистості, підвищення якості освіченості та соціальну реалізацію учнів. Формування навичок творення якісного тексту. Продуктивний шлях вирішення проблеми. Використовування численних засобів художньої виразності: метафор, алегоричних образів, символів, порівнянь характерних для есе.

Тема 2.8. Читацькоцентрична парадигма вивчення літератури в Новій українській школі

Співвідношення текстоцентричної та читацькоцентричної парадигми.

Занурення у текст, пізнання іншого досвіду, розуміння іншої соціокультурної реальності, поведінка людей. Візуалізація тексту твору. Основні види читання. Творча діяльність читача. Активізація сенсорних відчуттів учнів для сприйняття тексту. Право здобувача освіти на суб'єктивне сприйняття та інтерпретацію художнього твору. Залучення до процесу суб'єктивізації знань, пізнання навколишнього світу та самого себе у процесі здійснення літературної освіти. Читацька парадигма – форма легітимізації читацьких емоцій, відчуттів, переживань, викликаних літературним твором.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Розробіть карту сучасного уроку із зарубіжної літератури або інтегрованого курсу літератур (за обраною темою). Обґрунтуйте вибір етапів уроку, форм організації навчальної діяльності та методів навчання відповідно до вимог Нової української школи.

2. Укладіть комплект інструментів формувального оцінювання до одного уроку (рубрика оцінювання, чек-лист, критерії успіху, приклади зворотного зв'язку).

3. Розробіть технологічну карту уроку, побудованого на діяльнісному підході. Передбачте різні види діяльності учнів (індивідуальну, парну, групову), визначте роль учителя як фасилітатора та очікувані результати навчання.

4. Укладіть порівняльну таблицю реалізації ключових і предметних компетентностей на прикладі одного уроку зарубіжної літератури або інтегрованого курсу літератур. Запропонуйте навчальні завдання, що забезпечують їх формування.

5. Створіть комплекс із 4–5 завдань для розвитку критичного мислення під час опрацювання художнього твору із застосуванням сучасних педагогічних технологій (наприклад, «Шість капелюхів мислення», «Фішбоун», «Кубування», «RAFT», «Товсті й тонкі запитання»). Обґрунтуйте доцільність використання кожного прийому.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Здійсніть порівняльний аналіз традиційної та компетентнісно орієнтованої структури уроку зарубіжної літератури. Визначте їх переваги та особливості реалізації в умовах Нової української школи.

2. Які сучасні підходи до планування уроку забезпечують досягнення обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти?

3. Проаналізуйте особливості формувального оцінювання на уроках зарубіжної літератури та інтегрованого курсу літератур.

4. Розкрийте роль рефлексії у структурі сучасного уроку. Які методи та прийоми рефлексії доцільно використовувати на різних етапах навчального заняття?

5. Проаналізуйте сучасні підходи до аналізу та інтерпретації художнього тексту.

6. Розкрийте особливості реалізації компетентнісного підходу під час викладання зарубіжної літератури та інтегрованого курсу літератур. Наведіть приклади компетентнісно орієнтованих навчальних завдань.

7. Охарактеризуйте можливості діяльнісного підходу в організації навчальної діяльності учнів.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня

2019 року № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.06.2026).

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 26.06.2026).

3. Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898: станом на 02.09.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/898-2020-п> (дата звернення: 25.06.2026).

4. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.02.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 24.06.2026).

5. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 24.05.2026).

6. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ МОН України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://surl.lu/fnzntl> (дата звернення: 24.05.2026).

7. Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти: наказ МОН України від 09.08.2024 № 1120. URL: <https://surl.li/emjekn> (дата звернення: 24.05.2026).

8. Про схвалення «Стратегії розвитку читання на період до 2032 року «Читання як життєва стратегія» та затвердження операційного плану її реалізації на 2023-2025 роки». Розпорядження КМУ від 03.03.2023 р. № 190-р. (дата звернення: 24.05.2026)

Основна література

1. Башманівська Л. А., Усатий А. В. Методика навчання української та зарубіжної літератур у закладах освіти: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 66 с.
2. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи. – Київ : К.І.С., 2020. – 112 с.
3. Компетентнісно орієнтоване навчання, сутність, форми і методи: навчальний посібник / О.М. Горошкіна, В.І. Доротюк та ін. К.: Педагогічна думка, 2022. 221 с.
4. Методика викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти : навч. посіб. / Ю. Ісапчук, А. Тичініна, А. Сажина, Н. Нікоряк, К. Калинич, П. Рихло, Р. Дзик, Г. Іванчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 304 с.
5. Мовно-літературна освітня галузь: як оцінювати в НУШ: методичний посібник / [Білокінь Наталія, Гнаткович Тетяна, Горошкіна Олена, Демків Оксана, Кисіль Ірина, Котусенко Олена, Кузьменко Наталія, Лінкевич Людмила, Панченков Андрій, Старагіга Ірина, Сітькова Ірина, Скиба Віта, Терещенко Василь, Шевчук Ніна, Шепетна Віта]. 2025. 120 с.
6. Орлова О. В. Методика навчання зарубіжної літератури : навч.-метод. посіб. для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» філологічних спеціальностей педагогічних закладів освіти. Полтава : ПНПУ, 2021. 109 с.
7. Удовиченко Л. М. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти. - К., 2022. - Посібник доступний в Е-архіві КУБГ, присвячений компетентнісному підходу та формуванню читацької грамотності PISA.
8. Савченко О. Я., Дидактика загальної середньої освіти: глибинне засвоєння знань та компетентнісний розвиток учнів / О. Я. Савченко. Київ : Грамота, 2023. 512 с.

Додаткова література

1. Андрієвська, В. М. Компетентнісно орієнтоване навчання: сучасні підходи та технології. Київ: Педагогічна думка, 2020. 168 с.
2. Карташова, Л. А. Інноваційні педагогічні технології у професійній діяльності вчителя. Херсон: Олді-плюс, 2021. 176 с.
3. Литвиненко, С. В. Педагогічні технології компетентнісного навчання. Київ: Академвидав, 2020. 184 с.
4. Публікації Українського інституту розвитку освіти. URL: <https://uied.org.ua/publikaczii/> (дата звернення: 30.01.2026).
5. Слушний О. Інноваційні освітні технології в діяльності вчителя XXI століття / О. Слушний // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Науковий журнал / МОН України, Сумський державний

педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка; Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. № 2 (106). С. 150–159.

